

STAŠSKO

Stachy, Jaroškov, Šebestov, Ůbislav, Jáchymov, Krousov, Chalupy, Michalov, Kůsov, Říhov, Lesní Chalupy, Zadov, Jirkalov, Bláhov, Churáňov, Vyšehrad

Vážení spoluobčané, v tomto obsahově zkráceném vydání Stašska Vám všem o to více přejeme v současném složitém období mnoho zdraví, štěstí a klidné prožití Velikonoc.

VELIKONOČNÍ NADĚJE

Prožíváme těžkou dobu. Celý svět řeší problémy s šířením zákeřného koronaviru a nemoci COVID – 19. Situace se mění každý den a jen málokdo si troufne říci, co bude dál. Vláda vydává stále nová opatření. Co platí dnes, může být již zítra zcela jinak. Každý den sledujeme statistiky růstu nemocných, počet vyléčených i obětí. Život se změnil snad každému z nás, i když jsme zatím zdraví. Natož těm nemocným a lidem v karanténě. Závažná opatření dopadají téměř na celý svět a šíří se napětí a nejistota. Co bude dál, jak se to bude vyvíjet? Přesto chceme hledět do budoucnosti s nadějí. Začátek těchto problémů u nás se kryje se začátkem postní doby. Na Popeleční středě zazněla v kostele při udělování „popelce“ výzva: „Pamatuj, že jsi prach a v prach se navrátíš. Čiň pokání a věř evangeliu.“ Následujících čtyřicet dní postní doby nás má vést k ztišení, přemýšlení o hodnotách života a očištění našich vztahů. Všichni to víme, ale málokdo se do toho chce. Ani křesťané nejsou výjimkou. Letos nám tuto možnost dalo dokonce vládní nařízení. Zrušené zábavy, omezení různých aktivit, pohybu a cestování. Nejlépe být doma, nebo vyjít na vycházku do přírody. Nebezpečnost nemoci nám výrazně připomíná naši pomíjivost. Jistě o tuto situaci nikdo nestojí, ale zároveň nám to dává velkou příležitost prožít opravdový smysl postní doby. Ukazuje se naše lidská slabost, ale zároveň i krásná vlna solidarity a pomoci, které jsou často v člověku skryté a je dobré je nechat opět probudit. I z pohledu věřícího

je letošní postní doba jiná. Zrušení všech bohoslužeb a dost možná i těch velikonočních, je pro nás nová zkušenost, která otvírá nové možnosti a způsob prožívání naší víry. Postní doba ale končí Velikonocemi. Oslavou Ježíšova zmrtyvýchvstání. Tedy nejen křížová cesta, utrpení, bolest a smrt, ale vítězství života. I my máme naději, že pandemie pomine a vrátíme se k normálnímu životu. Můžeme se ale vrátit obohaceni a posílněni o novou zkušenost. Vždy je dobré si připomenout, že mnoho našich starostí a problémů je vlastně zbytečných a k radosti ze života vlastně zas tak moc nepotřebujeme. Vždyť nemusíme všude být a všechno mít. Umět se radovat z maličkostí a těšit se ze společenství dobrých lidí okolo sebe. Obnova všech následků současné situace bude jistě náročná, ale nemělo by to skončit jen u ekonomických ukazatelů. V dějinách lidstvo prožívalo různé epidemie, živelné katastrofy, války a jinak náročné časy a vždy se z toho dostalo. Ale musí jít také o obnovu morální a duchovní. Jistě nečekám plné kostely a obnovená procesí, i když by to bylo hezké, ale určité přehodnocení životních priorit a duchovních hodnot, zkvalitnění našich mezilidských vztahů. Nepromarnit tuto novou zkušenost. Také nesmíme zapomenout, že problémy a těžkosti nemáme jenom u nás. Ve světě je mnoho lidí, kteří to mají těžší než my. Jsou to miliony lidí, kteří z různých důvodů trpí hladem, nemocemi, jsou vyhnáni z domova. Jestliže se říká, že svět je dnes velkou globální vesnicí, tak nás tato situace nemůže nezajímat.

Přeji všem radostné a požehnané Velikonoce, klidnější časy a pevné zdraví. Především však radostnou nadějí, která zaznívá z velikonočního poselství o vítězství života v Kristu, který z mrtvých vstal.

P. Jaromír Stehlik, kněz

O VÝZNAMNÝCH STAŠSKÝCH RODÁCÍCH A NÁVŠTĚVNÍCÍCH

Rudolf Kůs-učitel a národopisec

Vážení čtenáři, než Vás seznámím s panem Rudolfem Kůsem, dovoluji mi uvést osobní vzpomínku na tohoto kůsovského rodáka. Bylo to v době, když jsme se ještě mohli koupat ve stašském koupališti a využívali přílehlých kabin, kdy na náměstí naproti faře (dnes OÚ) byla shora dolů řada laviček obsazených většinou „letními hosty“ a vůně lipového květu z místního parku dovzdušňovala stašský prázdninový kolorit. Plakáty TJ Stachy zvali občany

na přednášku o Šumavě. Zájem místních občanů i letních hostů byl velký. Do plně obsazeného sálu hotelu Modrá Hvězda (Stachov) přivedl v letním podvečeru pan učitel Jan Kraml staršího prošeďivělého pána. Byl to přednášející, pan Rudolf Kůs, ředitel muzea v Sušici. Přednáška byla hodně zajímavá, posluchači dychtivě a pozorně naslouchali a na velké množství dotazů pan Kůs ještě dlouho po jejím skončení trpělivě odpovídal. Zrodila se tam i myšlenka, uspořádat následně zájezd po Šumavě. A tak se ještě toho léta zájezd za „objevováním Šumavy“ uskutečnil. Autobus řídil p. Josef Vastl, průvodcem byl p. Rudolf Kůs. Jelo se přes Kašperské Hory na Hartmanice. Pod Dobrou Vodou nás zastavila hlídka Pohraniční stráž. Vše bylo v pořádku a my pokračovali na Zhůří u Javorné. Zde p. Kraml zmínil tragickou událost, která se tu stala na konci 2. světové války (dnes o této události vypovídá vybudovaný pomník). Dále jsme pokračovali na Javornou. Od p. Kramla jsme se dozvěděli, že Javorná (tehdy Zejbiš) byla sídlem vrchního rychtáře pro všechny královácké rychty, tedy i rychtu Stachy.

Pokračovali jsme směr Železná Ruda. V louce pod silnicí stál zrezivělý tank. Po prohlídce Železné Rudy byla vycházka k Černému jezeru, kam nás doprovázela hlídka pohraničnicků. Kouzelná šumavská příroda i zvláštní atmosféra – bylo to trochu tajemné. Více než šedesát let vzpomínám na úžasného průvodce a znalce Šumavy, pana Rudolfa Kůse.

Narodil se 5. března r. 1886 v chalupě čp. 36 v Kůsově. Jeho otcem byl Tomáš Kůs, maminka Marie, též rozená Kůsová. V rodině vyrůstalo 7 dětí. Otec vyráběl šindel (dřevěná střešní krytina), matka pečovala o početnou rodinu. Jak děti odrůstaly, rodiče odjížděli do „světa“ (do Solné Komory), za podomním obchodem s porcelánem. O děti doma pečovali příbuzní. Malý Rudolf patřil ve škole ve Stachách mezi výborné žáky. Místní učitelé rodičům doporučili, ať dají syna studovat. Absolvoval měšťanku ve Strakonících a v letech 1902 – 1906 studoval na Učitelském ústavu v Plzni, kde složil maturitu. V Plzni se seznámil se spisovatelem Karlem Klostermannem, se kterým posléze prošel Šumavu. Na podzim r. 1906 nastoupil jako učitel na Obecnou školu ve Strašíně.

Vzpomínal: „Škola byla rozlehlá budova s 5 třídami. Jako nejmladší jsem dostal nejvyšší pátou třídu, v níž jsem měl zapísáno 128 dětí“. Roční plat zatímního učitele byl tehdy 900 K, tj. 75 K měsíčně. Aby finančně nezatěžoval rodiče, studoval

dál při zaměstnání. V roce 1908 vykonal zkoušku učitelské způsobilosti a byl ustanoven definitivním učitelem. Při Státní průmyslové škole v Plzni absolvoval ještě kurz pro vzdělání učitelů kreslení a rýsování, připravoval se k učitelství na měšťanské škole. Na Strašeňsku prošel školami: v Šumanově, Malči, Buděticích a Žihobcích. Byl plně zapojen do veřejného života. Pracoval v odboru Národní jednoty Pošumavské (NJP), hrál s ochotníky divadlo, byl hasič, podílel se na založení TJ Sokol Strašín. V Žihobcích se seznámil se slečnou Marií Kotálovou, oženil se s ní a v roce 1919 se jim narodila dcera Věra. V roce 1921 byl Rudolf Kůs přeložen na Újezdni měšťanskou školu v Žihobcích. Po nějaké době byl přeložen na Měšťanskou chlapeckou školu do Sušice. I v Sušici pracoval v Sokole, v dramatickém loutkářském spolku, byl jednatelem v NJP, a to až do jejího zániku v roce 1948. Zapojoval se i do politického života. Za Národní stranu socialistickou byl v letech 1946 – 1948 členem rady ONV Sušice. Angažoval se ve Spolku přátel žehu a byl členem pěveckého sboru Svatobor. Deset let (1948 – 1958) vedl kroniku města Sušice, kterou doplnil za válečné období, kdy kroniku nikdo nepsal. Dobrým pomocníkem mu byla kniha Sušicko za okupace a vlastní poznámky, které si psal do kalendářů. V letech 1950–1958 byl p. Kůs ředitelem Muzea v Sušici. Již v roce 1946 se stal redaktorem časopisu Zprávy Sušicka, po jeho zastavení dopisoval do časopisu Šumavský hraničář.

Připravil i několik relací pro rozhlas v Českých Budějovicích. V letech 1950–1951 to bylo např. Pásmo vyprávění o stašských muzikantech s hudbou Karla Polaty. (V padesátých letech vystoupil orchestr Karla Polaty na pódiu v horní části náměstí ve Stachách).

Uvádí se, že p. Kůs za svého života vykonal na 500 přednášek o Šumavě a Sušicku a vedl 152 vycházek a zájezdů po Šumavě. Tiskem byla vydána celá řada jeho prací, např. Báje a pověsti, Spisovatelé Sušicka, příspěvky v Šumavské ročence a Jihočeské čítance.

Pan Kůs byl velice činorodý do svého pozdního věku. V roce 1965, když mu síly ubývaly, přesídlil ke své dceři Věře Turkové do Prahy, kde 5. 10. 1966 zemřel. Bylo mu 80 let. Jeho popel byl dle jeho přání uložen na hřbitově v Sušici.

Pro nás ve Stachách se dochovala řada jeho vzpomínek na naši obec i místní národopis; připravuji jejich zveřejnění v letním čísle Staška. Domnívám se, že je na co se těšit.

Materiály jsem čerpala v Pedagogickém muzeu v Praze, v Muzeu Šumavy v Sušici a na internetu.

Marie Puschmanová

Stachy – koupaliště